

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
Освітня програма	36971 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36971
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гавриленко Тетяна Леонідівна, Пислярь Олександра Олегівна, Семеніхіна Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	11.05.2021 р. – 13.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2021/licenz_akredit/zvit_samoanaliz_PhD.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2021/licenz_akredit/PV_011OPN.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) базується на значному досвіді кількох потужних і знаних в Україні наукових шкіл (наукові школи: д.п.н., професора В.Радула «Дослідження особливостей соціально-професійного розвитку особистості»; д.п.н., професора С.Шандрук «Компаративна педагогіка»; д.п.н., професора Я.Галети «Становлення особистості майбутнього вчителя в інформаційному суспільстві»; д.п.н., професора Н.Савченко «Історія педагогіки та порівняльна педагогіка»; д.п.н., професора Т.Окольнічої «Дослідження історико-педагогічних процесів України та зарубіжних країн»; д.п.н., професора О.Радул «Історія зарубіжної та вітчизняної педагогіки»), які засвідчують відповідність ОНП місії та стратегії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (далі Університет). ОНП орієнтована на здобуття глибоких знань зі спеціальності й спроможна забезпечити сформованість достатнього рівня компетентностей, які потрібні конкурентоздатному на національному та закордонному ринку праці науковцю й викладачу. Активний науково-педагогічний склад випускової кафедри забезпечує використання інноваційних форм, методів і засобів навчання, що уможливує опанування й безпосередню оцінку їхньої ефективності майбутніми викладачами. Університет має критичну масу дослідників, завдяки яким молодий науковець має можливість провести і захистити власне дослідження. Адміністрація Університету опікується професійним розвитком НПП та вживає заходів щодо підтримки молодих науковців. ОНП в цілому відповідає усім критеріям акредитації з недоволками, які не є суттєвими та не впливають на загальну спроможність Університету й випускової кафедри підготувати докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. ОНП має перспективи для розвитку та удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ОНП слід віднести: наявність в університеті кількох потужних і знаних в Україні наукових шкіл та критичної маси активних дослідників-науковців у галузі освіти, які уможливають успішне виконання аспірантами наукових досліджень та опанування ними освітньої складової ОНП; залученість НПП високої кваліфікації до реалізації ОНП та наукового керівництва дисертаційними роботами аспірантів; активне використання викладачами інноваційних форм і методів навчання.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами ОНП є: сталість переліку вибіркового дисциплін від випускової кафедри; “паперове” анкетування аспірантів, яке обмежується лише освітньою складовою; ускладненість процедури отримання зворотного зв'язку від стейкгоल्дерів; платна перевірка дисертаційних робіт на плагіат. За результатами акредитаційної експертизи рекомендовано: розширити перелік вибіркового дисциплін від випускової кафедри і щорічно його оновлювати у відповідності до тем аспірантів; розробити електронні анкети для спрощення процедури опитування та пришвидшення опрацювання результатів, удосконалити/розширити зміст анкет запитаннями про визначення реальних обсягів навантаження, чіткості й зрозумілості критеріїв оцінювання, задоволеності соціальною чи інформаційною підтримкою, запитаннями про булінг чи сексуальні домагання; передбачити на одній веб-сторінці можливість аналізу/перегляду ОНП (проекту) та оберненого зв'язку зі стейкгольдерами, таблицю пропозицій та позначки про їх урахування/ неврахування в межах ОНП; передбачити безкоштовну першу перевірку дисертацій на плагіат.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП має чітку мету “підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий освітньо-науковий простір фахівців, здатних здійснювати дослідницько-інноваційну й професійно-педагогічну діяльність”, яка корелює з місією Університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/misiia-universytetu>) та відповідає спеціальності 011

Освітні, педагогічні науки. ОНП фокусується на здобутті аспірантами “теоретичних і практичних ЗУН та формуванні компетентностей, необхідних для продукування нових ідей, розв’язування комплексних проблем...у процесі власного дослідження”. Програма для регіону є унікальною та такою, що має попит, що підтверджують: 1) кількість аспірантів (37 осіб); 2) стейкхолдери (відділи освіти та керівники коледжів зацікавлені у збільшенні кількості захищених працівників, що підтверджено на відповідній зустрічі). Особливістю програми зазначено “оригінальний концептуальний підхід, що забезпечує цілісність фахової підготовки”, який розуміється розробниками ОНП як інтегроване поєднання наступності опанування авторських курсів, розроблених провідними науковцями галузі, та формування навичок дослідницько-інноваційної та професійно-педагогічної діяльності. ОНП базується на значному досвіді кількох потужних і знаних в Україні наукових шкіл (наукові школи: д.п.н., професора В.Радула «Дослідження особливостей соціально-професійного розвитку особистості»; д.п.н., професора С.Шандрук «Компаративна педагогіка»; д.п.н., професора Я.Галети «Становлення особистості майбутнього вчителя в інформаційному суспільстві»; д.п.н., професора Н.Савченко «Історія педагогіки та порівняльна педагогіка»; д.п.н., професора Т.Окольнічої «Дослідження історико-педагогічних процесів України та зарубіжних країн»; д.п.н., професора О.Радул «Історія зарубіжної та вітчизняної педагогіки»), які засвідчують відповідність ОНП місії та стратегії Університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОНП визначені з урахуванням потреб стейкхолдерів відповідно до спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Аналіз ПРН засвідчує їхню орієнтованість на підготовку науковця і викладача закладу вищої освіти, а також конкурентоспроможного вчителя для профільних шкіл та коледжів - саме ці кваліфікаційні ознаки є затребуваними на рівні області (підтверджено І.Богомоловою, начальник управління освіти і науки ОДА), міста (підтверджено Л.Костенко, начальник управління освіти міськради м.Кропивницький) та конкретного закладу освіти (підтверджено О.Михайловим, директор ВНЗ Кіровоградського кооперативного коледжу економіки і права імені М.В.Сая). Також ЕГ надано копії протоколів засідань кафедри педагогіки і менеджменту освіти, де підтверджено залученість зацікавлених осіб до розвитку й удосконалення даної ОНП (протоколи №6 від 14.12.2017, №6 від 20.11.2018, №7 від 27.11.2019, №15 від 23.06.2020). За аналізом протоколів встановлено, що зміни в ОНП стосувалися зміщення акцентів на практичну підготовку, формулювання окремих ПРН, а також щодо ініціювання розроблення Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (сьогодні чинне, https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/CUSPU_Academic_Mobility_10.2019.pdf). На зустрічі з аспірантами було підтверджено їхню залученість до удосконалення ОНП, зокрема, в частині опитувань щодо якості викладання на ОНП (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf). За аналізом Аналітичної записки встановлено, що опитування аспірантів щодо формулюванні цілей та програмних результатів навчання за ОНП не проводиться. На резервній зустрічі з гарантом уточнено, що аспіранти також вплинули на зміст окремих ОК в частині формування вмінь використовувати проєктні технології, створювати інформаційно-освітнє середовище закладу освіти (ОК4).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розвиток ОНП враховує тренди галузі освіти, зокрема, у частині формування здатностей організовувати сучасне інформаційно-освітнє середовище (ПРН3, ПРН5, ПРН6), використовувати різноманітні форми і методи дистанційного навчання, інноваційні технології навчання (ПРН4, ПРН9) та здійснювати їх критичну оцінку (ПРН7, ПРН12). На ринку праці області випускники є затребуваними, що підтвердила зустріч зі стейкхолдерами. На зустрічі з гарантом було зазначено про врахування досвіду провадження ОНП цієї ж спеціальності в інших ЗВО України (Полтавський національний університет імені В.Короленка, Криворізький державний педагогічний університет, Харківський національний педагогічний університет імені Г.Сковороди) для уточнення ПРН. Також відзначено спілкування з колегами під час стажування та підвищення кваліфікації для уточнення ПРН, зокрема, Т.Окольніча (2018) і В.Радул (2021) в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Досвід закордонних інституцій враховується в частині змісту ОК та методів викладання за результатами стажування викладачів, залучених до викладання на ОНП (досвід стажування у Польщі, Литві, Ізраїлі), що підтверджено на зустрічі з академічним персоналом та відповідними сертифікатами (Ю.Харченко: Wyższa Szkoła Techniczna, «Інновації в освіті. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін», 21.12. 2020 р.- 12.04.2021р.; Окольніча Т.В.: Таллін, Естонія, «Digital management of scientific research», 4-30.11.19р. , № SKIR-2019-0027; Н.Березенко, Humanities and sciences university in Sandomierz, «Заклади вищої освіти як середовище формування нового покоління педагогічних працівників», 2018).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки для третього рівня на момент акредитації відсутній. ОНП затверджена 26 грудня 2019 р. і враховує вимоги 9-го рівня НРК, чинної на той момент (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#n5>): інтегральна компетентність передбачає здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ (в таблиці НРК для 9-го рівня зазначено “концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності”); уміння, зафіксовані в НРК, а саме “спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей”, корелюють з ФК1, ФК4, ФК5, ФК6, ПРН1, ПРН5, ПРН12, ПРН13 з ОНП; вимоги до “комунікації” в НРК корелюють з ФК2, ПРН2, ПРН5, ПРН6, ПРН9 з ОНП; вимоги до “відповідальності і автономії” забезпечуються ЗК5, ФК5-ФК8, ПРН5-ПРН7, ПРН10-ПРН13 з ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

До сильних сторін ОНП слід віднести наявність в Університеті кількох потужних і знаних в Україні наукових шкіл, що забезпечує спроможність викладацького складу підготувати конкурентоздатних на освітньо-науковому ринку фахівців та реалістичність досягнення заявлених в ОНП цілей.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До слабких сторін ОНП слід віднести те, що не проводиться опитування аспірантів щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП. Рекомендовано започаткувати серед аспірантів опитування стосовно формулювання цілей та програмних результатів навчання в ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має чіткі і досяжні цілі, які відповідають запитам стейкхолдерів та місії і стратегії розвитку самого Університету. ОНП базується на потужному досвіді наукових шкіл, які підтверджують спроможність Університету підготувати конкурентоздатного випускника - доктора філософії в галузі освіти. ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності та реалії сьогодення, а також за відсутності Стандарту забезпечує відповідність очікуваних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікацій. Водночас не відслідковується думка аспірантів щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП: 40 кредитів, з яких: вибіркові дисципліни (ВК1-ВК3): 10,5 кредити (26%); ОК, орієнтовані на здобуття глибинних знань зі спеціальності (ОК4-ОК6) - 9 кредитів; ОК, орієнтовані на оволодіння загальнонауковими компетентностями (ОК2) - 5 кредитів; ОК, орієнтовані на здобуття навичок дослідника і практика (ОК3, ОК7) - 7,5 кред; ОК, орієнтовані на здобуття мовних компетентностей (ОК1) - 8 кредитів. Обсяг ОНП відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). Сумарний обсяг ОК, які забезпечують набуття аспірантами філософськими, мовними та дослідницькими компетентностями, також узгоджується з чинними вимогами згаданого Порядку. Обсяг компетентностей зі спеціальності є меншим за вимоги згаданого Порядку на 3 кредити, проте аналіз змісту ОК свідчить про їхні взаємні зв'язки і перетин, що дозволяє говорити про можливість формування глибинних знань при опануванні ОК з інших блоків (наприклад, ОК3 орієнтований як на набуття універсальних навичок дослідника, так і на формування глибоких спеціальних знань; ОК7 передбачає формування навичок викладання, що також сприяє формуванню глибинних знань спеціальності).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП чітко структурований, передбачає логічно виважену послідовність опанування обов'язкових ОК: бачиться логічним протягом першого року навчання опанування академічної англійської мови (ОК1) і філософії та методології науки (ОК2), у другому семестрі опанування ІТ та інноваційних технологій навчання (ОК4), у третьому - методології та проведення наукового дослідження (ОК3), виховних та дидактичних концепцій в історичному вимірі (ОК5) та актуальних проблем сучасної педагогічної науки (ОК6). Вибіркові ОК опановуються у четвертому семестрі (ВК1-ВК3), після чого для аспірантів передбачено проходження аспірантської практики (ОК7). Разом з тим вивчення матеріалів ОНП свідчить про незручність сприйняття структурно-логічної схеми ОНП, яка пропонується розробниками: вона не увиразнює логічність опанування ОК, не візуалізує зважену послідовність їх вивчення. ОНП є структурованою та збалансованою. Аналіз навчального навантаження на аспірантів засвідчує його поступове збільшення (посеместрово 8-8-9-10.5) до кінця другого року навчання (найбільше, 10.5 кредитів, у 4-му семестрі). Аналіз змісту ОК свідчить про досяжність запланованих цілей ОНП та можливість формування ФК і ЗК та ПРН. Так, при вивченні ОК1 (академічна англійська мова) розвиваються ІК та ЗК2 (здатність до пошуку, обробки й аналізу джерел), ЗК3 (здатність до адаптації та дії в новій ситуації), ФК1 (здатність виконувати оригінальні дослідження...), ФК2 (здатність усно і письмово презентувати результати ...англійською...), ФК3 (здатність застосовувати ІТ...), ФК6 (здатність дотримуватися етичних норм та АД...), ФК8 (здатність до саморозвитку...). Аналіз інших ОК на предмет досягнення зафіксованих у матрицях ПРН та ЗК і ФК засвідчує їх кореляцію, причому кожен ПРН чи ФК і ЗК забезпечується одним або кількома обов'язковими ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області "Освітні, педагогічні науки". Аналіз назв обов'язкових ОК та аналіз їхнього змісту засвідчують кореляцію з галуззю освіти: наявні ОК з опанування методології науково-педагогічного дослідження, історії педагогіки, актуальних проблем сучасної педагогіки, інноваційних технологій навчання, використання ІТ в освіті. Доречним є введення розробниками ОНП до обов'язкових ОК академічної англійської мови з огляду на потребу входження аспірантів у світовий науковий простір

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Сумарний обсяг ВК складає 10,5 кред. (26%). На рівні Університету вибір унормовано відповідним Положенням (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/ND_Vibirkovyi_11.2019.pdf та https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_vibirkov_disc_2020.PDF), зміст якого орієнтований на здобувачів 1 і 2, але не третього, рівнів освіти. Вибір дисциплін сьогодні здійснюється через е-кабінет і передбачає кілька етапів: ознайомлення з порядком і термінами, особливостями формування груп, розміщенням каталогу ВК; безпосередній вибір на платформі Moodle-ЦДПУ; опрацювання вибору деканатами та навчально-методичним відділом; включення дисципліни до інд. плану аспіранта. Інформування про потребу вибору дисциплін здійснюється відділом аспірантури (використовуються месенджери). На зустрічах аспіранти інформуються про особливості самої процедури вибору. Структура ОНП передбачає можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії кожним із аспірантів: у четвертому семестрі передбачено вибір трьох освітніх компонентів (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>), які до 2020 року пропонувалися в обмеженій кількості (один з пари або три з трьох), про що зазначила як гарант ОНП, так і здобувачі третього рівня вищої освіти. Проте з 2020 року започатковано широкий вибір дисциплін для аспірантів (https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/11/KVD_dokt_philosof_100321.pdf). Гарантом зазначено, що випускова кафедра пропонує три дисципліни з 23-х вибірових. Перелік ВК доступний на сайті Університету, проте в загальному списку для кожної з цих дисциплін не надається анотації чи посилань на їхні РП/силабуси (крім ВК від випускової кафедри, які подаються окремо - <https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>). Аналіз вибірових дисциплін від випускової кафедри не змінюється протягом останніх трьох років, що дещо стримує розвиток самої ОНП, хоча науково-педагогічний потенціал є достатнім для розширення такого списку. На зустрічі з гарантом підтверджено можливість вибору дисципліни з інших ОПП рівня "магістр", проте до сьогодні такі дисципліни аспірантами не обиралися. Аспіранти 2-го року навчання підтвердили вибір дисциплін, а аспіранти 1-го року зазначили, що вони ще нічого не обирали. На зустрічі із зав.аспірантурою зазначено, що процедура вибору ще не відбулася. На зустрічах зі здобувачами, викладачами та зав.аспірантурою підтверджено, що аспіранти мають можливість протягом місяця після вступу обговорити майбутні теми і узгодити їх як із науковими розвідками майбутніх керівників, так і з власними уподобаннями. На зустрічі з аспірантами також підтверджено слідування індивідуальними освітніми траєкторіями через проходження курсів онлайн, що підтверджено відповідними сертифікатами ("Культура та політика: багатозначність (взаємо) зв'язків" на Prometheus, "Недискримінаційний підхід у навчанні" на EdEra) тощо.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачає практичну підготовку здобувачів через проходження аспірантської практики (ОК7, 5 семестр, 4,5 кредити). Базою практики виступає сам Університет, що є прийнятним з огляду на спеціальність та досвідчений викладацький склад випускової кафедри. Програма аспірантської практики є у вільному доступі (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>). Її аналіз свідчить про всебічну підготовку аспірантів до науково-педагогічної діяльності: передбачено не лише підготовку й проведення навчальних занять (вимагається провести 2 лекції, 2 семінарських заняття, 1 виховний захід на кшталт диспуту з якоїсь морально-етичної проблеми, підготувати навчально-методичне забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять; розробити завдання для організації самостійної роботи студентів, підготувати навчально-методичне забезпечення проведення контрольних робіт з дисциплін, що викладаються), а й виконання науково-дослідної роботи: педагогічний експеримент для написання дисертаційної роботи; підготовка доповідей і виступів на методологічних семінарах, наукових конференціях; вивчення і узагальнення літературних джерел за темою наукового дослідження; підготовка до друку наукової статті. У програмі чітко прописані як очікувані результати проходження практики, так і звітність за її видами. У додатках крім шаблонів звітних документів надаються методичні поради/рекомендації щодо проходження практики та виконання різних видів її завдань (наприклад, додаток Ж “Методичні рекомендації з підготовки та проведення семінарських занять”, додаток И “Психолого-педагогічні вимоги до диспуту”). На зустрічі з аспірантами підтверджено проходження практики минулого року через проведення дистанційних лекцій і семінарських занять (дисципліна “Педагогіка”), так і виховного заходу з майбутніми філологами. Набуті у процесі практики вміння є важливими в контексті даної ОНП та майбутньої професійної діяльності здобувачів вищої освіти. Слід зазначити, що з огляду на спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки опанування ОК4 (3 кред.) та ОК6 (3 кред.) також впливають на практичну підготовку аспірантів, оскільки передбачають формування навичок використання інноваційних та інформаційних освітніх технологій для підтримки викладацької діяльності, а також розвивають глибокі професійні знання в галузі педагогіки. Подальша наукова діяльність забезпечується опануванням ОК1-ОК3 (загалом 16 кред.) через формування навичок педагога-дослідника.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОНП свідчить про можливість розвитку соціальних навичок аспірантів. Це: 1) передбачено у результатах ОНП (ЗК3, ФК8, ПРН2, ПРН5, ПРН9, ПРН11) та результатах опанування різних ОК; 2) підтверджено на зустрічі з НПП, де зазначено про використання різноманітних форм, методів і засобів навчання (наприклад, есе, аналітичні записки, презентації, польові практики, кооперативні методи) для розвитку комунікативних навичок аспірантів, їхнього критичного мислення, навичок роботи в команді; 3) підтверджено на зустрічі з аспірантами, де засвідчено про важливість дед-лайнів щодо звітності чи складання сесій, проведення контрольних заходів. ЕГ при спілкуванні з аспірантами впевнилася у вміннях здобувачів спілкуватися, аргументовано викладати власні думки, наводити відповідні приклади, що є необхідним для майбутньої науково-педагогічної діяльності.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за цією спеціальністю для здобувачів третього рівня освіти відсутній. Суб'єктивний аналіз результатів навчання та аналіз ІК, ЗК, ФК з даної ОНП свідчить про їхню достатність для успішної професійної діяльності, зокрема, для: “...роботи за такими видами професійної діяльності: освітня (педагог у сфері освіти, підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів); науково-дослідницька (у науково-дослідних і освітніх установах); організаційно-управлінська (менеджер системи освіти)” (ОНП, п.4 “Придатність до працевлаштування”, https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/2021-2022_ONP_011_12.04.pdf). Водночас ЕГ констатує, що натепер впроваджені в дію Професійний стандарт вчителя (24.12.2020, <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>), а також професійний стандарт групи професій “Викладачі закладів вищої освіти” (23.01.21, https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20ohrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf). Як було зазначено у критерії 1 цього Звіту, не всі позиції згаданих нормативних документів передбачені в чинній ОНП та в проєкті на 2021 рік. Експертною групою на резервній зустрічі було внесено пропозицію удосконалити дану ОНП, передбачивши в ній формування усіх результатів і компетентностей, що зафіксовані в згаданих документах (не є очевидним серед ПРН та ЗК і ФК “формування інклюзивної компетентності” з першого документа та “здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності” з другого).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП становить 40 кредитів, що є прийнятним для підготовки майбутніх докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Аудиторне навантаження складає 28-30% від загального для кожного ОК. Аналіз РП свідчить про рівномірний розподіл аудиторної і самостійної роботи в межах ОК. Здобувачі не вважають себе перевантаженими, про що зазначено на відповідній зустрічі. Університет для вивчення питання про фактичне навантаження аспірантів проводить опитування (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf), на яких ставляться запитання типу: “7. Для виконання самостійної роботи викладач надавав рекомендації щодо необхідної літератури та зазначав джерела її отримання” або “6. Під час роботи над навчальною дисципліною завжди була можливість спілкуватися з викладачем” тощо. Відповіді розподілялися за п'ятьма категоріями від “відповідає дійсності” до “категорично не відповідає дійсності”. На згадані запитання більша частка аспірантів відповіла “відповідає дійсності” та “переважно відповідає дійсності” - більше 90% опитаних. Водночас аналіз анкети виявив, що пряме запитання про реальний обсяг навантаження чи перевантаження аспірантам не ставиться. Результати опитування висвітлені на сайті. На зустрічі з керівником СЗЯВО зазначено про важливість такого опитування для Університету і врахування його результатів для удосконалення освітнього процесу: зазначено про важливість опитування саме здобувачів за спеціальністю 011, у яких є власне бачення організації процесу та здатність до критичної оцінки у виборі форм і методів навчання викладачами (відповіді будуть враховуватися у наступному році для організації дистанційних форм і методів роботи).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти в ОНП не передбачена

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП є виваженою і збалансованою, передбачає не лише підготовку аспірантів у різних напрямках (глибоку спеціальну в галузі освіти, мовну, практичну), а й розбудову власної освітньої траєкторії через розширений перелік вибіркового дисциплін та індивідуальний вибір теми наукового дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін ОНП слід віднести: незручність сприйняття структурно-логічної схеми ОНП, яка пропонується розробниками в тексті ОНП; відсутність анотацій до всіх ВК чи посилань на їхні РП/силабуси в загальному списку вибіркового дисциплін; сталість переліку вибіркового дисциплін від випускової кафедри, що стримує розвиток самої ОНП; опитування аспірантів опосередковано передбачають вивчення їхньої думки щодо реальних обсягів навантаження в межах ОНП. Рекомендовано: удосконалити структурно-логічну схему ОНП, де передбачити візуалізацію послідовності вивчення та взаємних зв'язків ОК в межах різних семестрів навчання; передбачити для аспірантів у списку ВК відповідні анотації чи посилання на РП/силабуси; оновити й розширити список вибіркового дисциплін від випускової кафедри для розвитку ОНП. удосконалити перелік запитань в анкеті аспірантів щодо визначення реальних обсягів навантаження/перевантаження аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналіз ОНП свідчить про її збалансованість і логічність. Обсяги ОК є прийнятними для формування заявлених результатів навчання. ОНП передбачає можливість проходження кожним аспірантом індивідуальної освітньої траєкторії та набуття ним соціальних навичок для успішної професійної діяльності. Водночас той же аналіз виявив низку незначних недоліків, усунення яких сприятиме удосконаленню й розвитку ОНП: незручність сприйняття структурно-логічної схеми ОНП, яка пропонується розробниками; відсутність анотацій до ВК чи посилань на їхні

РП/силабуси в загальному списку вибірових дисциплін; сталість переліку вибірових дисциплін від випускової кафедри, що стримує розвиток самої ОНП; опитування аспірантів опосередковано передбачають вивчення їхньої думки щодо реальних обсягів навантаження в межах ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до аспірантури та докторантури містяться у Додатку 3 до Правил прийому на навчання до ЦДПУ ім. В. Винниченка в 2021 році, які оприлюднені на офіційному сайті Університету за посиланням (https://www.cuspu.edu.ua/images/abiturientu-2021/pravila_dodatki/dod3.pdf). Документ містить усю необхідну інформацію про вступ до аспірантури (терміни й порядок подання документів, проведення конкурсного відбору, вступних випробувань тощо), відповідає вимогам чинного законодавства та не містить дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому містять вимоги, які дозволяють сформувати контингент, здатний опанувати третій освітньо-науковий рівень за спеціальністю 011. Так, серед документів, що мають бути подані до Приймальної комісії, є список опублікованих наукових праць або (за його відсутності) наукові доповіді (дослідницькі пропозиції) з обраної наукової спеціальності. Для осіб, які бажають вступити до аспірантури на дану ОНП, але не мають базової педагогічної освіти, передбачене додаткове фахове вступне випробування кваліфікаційного характеру («склав/не склав»), яке передує іншим іспитам, причому у випадку його нескладання вступник виключається з конкурсного відбору. Враховувати особливість ОНП дозволяють вагові коефіцієнти для іспитів: з іноземної мови (0,25), філософії (0,25) і збільшеному коефіцієнту для іспиту зі спеціальності (0,5). Програми вступних іспитів оприлюднені на офіційному сайті (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/prohramy-vstupnykh-vyprobuvan/doktor-filosofii-phd>). Вони розробляються відповідними кафедрами, затверджуються рішеннями вченої ради університету та публікуються не пізніше, ніж за три місяці до початку прийому документів. Так, програма фахового вступного випробування дозволяє встановити рівень вхідних компетентностей із педагогіки, зокрема розділів “Педагогіка”, “Загальні основи педагогіки”, “Дидактика”, “Теорія виховання”, “Управління навчальним закладом”, “Історія педагогіки”. У програмі (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/program_vstup_ispitiv/F_011.pdf) докладно відображені теми, знання та навички з яких необхідні вступнику. Програма вступного іспиту з філософії (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/program_vstup_ispitiv/f_filosof.pdf) орієнтована на визначення рівня обізнаності щодо філософських проблем сучасності, особливостей філософії як особливої духовної форми та як методології науки. Метою іспиту є перевірка знань із дисципліни та їх емпіричного використання під час наукових досліджень. Програма вступного випробування з англійської мови (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/program_vstup_ispitiv/F_angl.pdf) відповідає рівню оцінювання B2 і має на меті оцінити рівень сформованості комунікативної та лінгвістичної компетентності для вивчення академічної англійської мови в аспірантурі. У програмі акцентується увага на прикладному характері знань іноземної мови, що дозволяє здійснювати наукові розвідки, залучаючи зарубіжні джерела. Також спілкування зі здобувачами та академічним персоналом показало, що профорієнтаційна робота з майбутніми вступниками до аспірантури проводиться ще під час їхнього навчання в магістратурі, коли формується коло їхніх наукових інтересів. Поширеною для ОНП є практика продовження дослідження наукової проблематики кваліфікаційної магістерської роботи. Більшість аспірантів на зустрічі з ЕГ зазначили, що вони цілеспрямовано вступали до аспірантури під керівництво конкретного викладача, враховуючи його наукові здобутки та інтереси.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Університеті затверджене Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/CUSPU_Academic_Mobility_10.2019.pdf), яке визначає порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, зокрема освітньо-наукового ступеня доктора філософії у вигляді навчання за програмами академічної мобільності, мовного стажування, наукового стажування у закладах-партнерах в межах України та за кордоном (відповідно до укладених договорів про співпрацю). Передбачені механізми Perezaxaxування результатів навчальних досягнень здобувачів, отриманих під час академічної мобільності. В Університеті працює відділ міжнародних зв'язків (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/diialnist-viddil>), який здійснює організаційну та консультативну роботу з підтримки академічної мобільності здобувачів і співробітників. Міжнародні проекти, в яких бере участь Університет, описані на сайті (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/mizhnarodni-proekty>), де також наявна інформація про географію та тематику співробітництва із зарубіжними партнерами (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/spivrobitnytstvo-kdpu-iz-zakordonnymy-navchalnymy-zakladamy>). Договори

про співробітництво, які залучають ОНП 011 Освітні, педагогічні науки, оприлюднені (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>). На сайті опублікована Стратегія інтернаціоналізації (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/strategiia-internatsionalizatsii>) і Стратегія розвитку міжнародної діяльності Університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/strategiia-internatsionalizatsii/10638-strategiia-rozvytku-mizhnarodnoi-diialnosti-universytetu-na-2019-2025-rr>). За результатами спілкування з органами студентського самоврядування встановлено, що в Університеті реалізується можливість отримання подвійного диплому, проте здобувачі цієї ОНП не брали участі в таких програмах. Під час зустрічі зі здобувачами аспірантка Н.Березенко зазначила про участь з 11 по 15 червня 2018 року у науково-педагогічному стажуванні «Заклади вищої освіти як середовище формування нового покоління педагогічних працівників» за фахом «Педагогічні науки», Сандомир, Республіка Польща. (Humanities and sciences university in Sandomierz).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На початку 2021 року в Університеті затверджено Положення, яке визначає порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_neformalna_20.01.2021.PDF). Процедура визнання результатів неформальної та інформальної освіти, яка визначена в Положенні, є такою: щоб погодити перезарахування, здобувач має написати заяву на ректора Університету, який надає дозвіл на затвердження результатів неформальної та інформальної освіти за попереднім узгодженням із деканом факультету, завідувачем кафедри, навчально-методичним відділом, проректором з науково-педагогічної роботи. Декан має створити Предметну комісію у складі завідувача випускової кафедри, гаранта освітньої програми, науково-педагогічного працівника, відповідального за освітній компонент, іншого науково-педагогічного працівника кафедри, представника студентського самоврядування. За умови обов'язкової присутності здобувача на засіданні Предметної комісії вирішується питання щодо визнання результатів навчання. У відомостях про СО зазначено, що за час реалізації ОНП випадків визнання таких результатів навчання, не було, а під час зустрічей з представниками відділу аспірантури та викладачами кафедри не підтверджено конкретні приклади заохочення участі здобувачів у неформальних видах освіти. Проте спілкування з аспірантами показало, що здобувачі виявляють власну ініціативу та беруть участь у проходженні різноманітних курсів, тренінгів тощо поза межами Університету, оскільки усвідомлюють важливість самоосвіти та саморозвитку для майбутнього доктора філософії. Так, ЕГ була надана інформація про проходження аспірантом Я.Долгих (третій рік навчання): онлайн-курсу з медіаграмотності VERIFIED, «Академічна доброчесність» від ТОВ «ЕДЮКЕЙШНАЛ ЕРА», «Культура та політика: багатозначність (взаємо) зв'язків» на платформі Prometheus, «Недискримінаційний підхід у навчанні» від ГО «Студена» та студії EdEga; онлайн-курсу «Основи веб-розробки (HTML, CSS, JavaScript)», «Права людини в освітньому просторі», онлайн-курсу про роботу з архівами КГБ «Розсекречені», «Про дистанційний та змішаний формати навчання» для педагогів та керівників закладів ПТО, «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» на платформі Prometheus. Водночас на зустрічі з аспірантами встановлено, що вони не обізнані з можливістю перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

До сильних сторін по Критерію 3 слід віднести те, що процедура вступу дозволяє врахувати особливості ОНП через систему вступних іспитів і фахового випробування зі встановленими ваговими коефіцієнтами. Документація, необхідна для вступу, уможливила визначення наукових уподобань майбутнього аспіранта. На рівні Університету унормовано можливість академічної мобільності здобувачів. Університет має договори про співпрацю із закордонними закладами освіти, бере участь у міжнародних проєктах. Здобувачі ОНП усвідомлюють важливість неформальної освіти для професійного розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

До слабкої сторони відносимо відсутність обізнаності аспірантів щодо можливості перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти. Відповідно, рекомендовано запровадити заходи з ознайомлення аспірантів з нормативною базою університету, у т.ч. щодо перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Критерій 3 відзначаємо як такий, що має відповідність рівню В. Процедури вступу є прозорими та чітко визначеними, враховують особливості ОНП і дозволяють сформувати контингент, здатний до її опанування. В Університеті наявна внутрішня нормативна база, яка регулює процедури визнання освітніх результатів, здобутих в інших ЗВО та в рамках неформальної освіти. Є недоліки стосовно їхньої реалізації, які не є критичними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_OP_2020-2021.pdf), основними формами навчання є навчальні заняття (лекція, лабораторне, практичне, семінарське заняття, індивідуальне заняття, консультація), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Дистанційне навчання відбувається за допомогою онлайн-платформ Moodle, Wiki, Zoom, Google Meet, Google Classroom. Для взаємодії учасники освітнього процесу активно використовують такі засоби зв'язку, як: е-пошта, Viber, Telegram. За аналізом відомостей про самооцінювання ОП, зокрема таблиці 3, РНП дисциплін, зустрічей з фокус-групами (академічний персонал, здобувачі) виявлено, що досягнення програмних результатів навчання та урахування студентоцентрованого підходу відбувається завдяки використанню різноманітних форм і методів навчання та викладання, серед яких домінують: проблемні, дослідницькі, пошукові, інтерактивні (дискусія, мозковий штурм, навчальний проект, кейс метод, метод портфоліо, елементи кооперованого навчання, індивідуальні заняття з викладачем та ін.). Позитивною практикою є застосування на ОП інноваційних форм і методів навчання. Так, проф. С.Шандрук у процесі викладання ОК1 «Академічна англійська мова» активно використовує колаборативне навчання (під час лекцій та практичних занять), метод персоніфікованих траєкторій (під час самостійної роботи), метод Mind Map (науковий вокабуляр за темою дослідження), що ефективно впливають на формування у здобувачів умінь аналізувати й синтезувати інформацію, використовувати її для написання власних наукових публікацій; виконувати анування та реферування наукових статей, дисертацій англійською мовою; писати анотацію, реферат, статтю, доповідь із дотриманням міжнародних вимог до англійського наукового дискурсу та вимог наукометричних видань. Зазначимо також, що під керівництвом вченої були захищені дисертації з успішним застосуванням інноваційного методу «польове дослідження». Принцип академічної свободи аспірантів реалізується завдяки можливості обрання тем дисертаційних досліджень, наукових публікацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. На веб-сторінці Moodle ЦДПУ (<http://moodle.kspu.kr.ua/>) створено каталог вибіркових дисциплін, серед яких здобувачі відповідно до наукових інтересів мають право обирати для вивчення навчальні дисципліни. Щоправда, така можливість у здобувачів з'явилася лише з 2020-21 н.р. Під час зустрічі з академічним персоналом ЕГ переконалася, що вони мають свободу у виборі форм і методів навчання та викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Аспіранти мають змогу отримати інформацію про цілі та зміст ОП, освітніх компонентів, організацію освітнього процесу, процедуру та критерії оцінювання навчальних досягнень на сайті Університету. На окремих веб-сторінках розміщено освітні програми та навчальні плани різних років зі спеціальності «Освітні, педагогічні науки» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>); РНП дисциплін та силабуси (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>); розклади навчальних занять та заліко-екзаменаційних сесій (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/aspirantura/rozklad-zaniat-zalikiv-ekzameniv>); результати моніторингу якості освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf). Навчальні матеріали до ОК розміщено на платформі Moodle, про що зазначено у силабусах навчальних дисциплін. Це підтвердили під час зустрічі здобувачі вищої освіти та продемонстрував представник інформаційного відділу В.Болілий. Також на зустрічі з аспірантами було підтверджено, що з критеріями оцінювання та формами звітності їх знайомлять на першому занятті, вони знають про особливості нарахування балів у межах кожного з ОК. Водночас ЕГ зазначає про розпорошеність інформації на сайті Університету, що часом ускладнює її пошук.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Зорієнтованість ОП, її цілі та результати навчання безпосередньо спрямовані на поєднання навчання і досліджень. Дослідницький компонент в межах ОНП реалізується в кожній навчальній дисципліні. Так, під час їх опанування здобувачі оволодівають методами наукового пізнання, у них формується досвід самостійного наукового пошуку. Цьому, зокрема, сприяють відповідні науково-дослідні завдання, наприклад: написання анотації англійською мовою до наукової статті за темою дисертаційного дослідження, підготовка стендової презентації наукового дослідження, розроблення англійською мовою план-схеми до наукової статті (ОК 1 «Академічна англійська мова»); підготовка аналітичних записок з певної наукової проблеми (ОК 2 «Філософія та методологія науки»); написання тез, наукових статей, розділу монографії, участь у науково-практичних конференціях (ОК 3 «Методологія та організація науково-педагогічного дослідження», ОК 5 «Виховні та дидактичні концепції в історичному вимірі») та ін. На зустрічі з викладачами було зазначено про започаткування написання аспірантами аналітичних записок, які передбачають аналіз першоджерел або аналіз стану розробленості власної проблеми дослідження, що є свідченням інтеграції навчання і наукової діяльності в межах власної дослідницької теми. Здобувачі активно залучаються до участі у різного рівня наукових заходах, про що свідчать індивідуальні плани роботи аспірантів, сертифікати участі у наукових конференціях. Цей факт був підтверджений під час зустрічі з академічним персоналом та здобувачами освіти, а також при вивченні індивідуальних планів та сертифікатів участі у наукових заходах різних рівнів. Протягом навчання аспіранти долучаються до виконання наукової теми випускової кафедри «Соціально-професійне становлення особистості» (реєстраційний № 0116U003481, 2016–2026 рр., керівник - проф. В.Радул). Ця тема відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. З'ясовано, що здобувачі мають право брати участь у міжнародній кредитній академічній мобільності у межах проєкту Erasmus+: KA2 SVNE (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/mizhnarodni-proekty/724-mizhnarodni-proekty/11875-proekt-za-prohramoiu-erasmus-ka2-svne>). До цього проєкту залучені аспіранти: О.Лобода, С.Твердохліб. Отже, на ОНП забезпечено поєднання процесу навчання із науковими дослідженнями здобувачів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти, зокрема щорічний перегляд РНП дисциплін та силабусів, в Університеті регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf). За даними учасників фокус-груп (гарант, науково-педагогічні працівники) оновлення змісту освіти відбувається на основі вивчення наукових досягнень і сучасних практик українських (Київського педагогічного університету імені Б. Грінченка, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, Харківського національного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, Криворізького державного педагогічного університету) і закордонних закладів вищої освіти (Балтійської міжнародної академії (Латвія), Поморської академії в Слупську (Польща), Природничо-гуманітарного університету в Сельдце (Польща)), що здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки на третьому (освітньо-науковому) рівні. Як повідомила гарант, з цими закладами укладено угоди про співпрацю. Питання оновлення змісту освіти є предметом обговорення на щомісячному теоретико-методологічному семінарі «Сучасні проблеми педагогічної науки», на засіданнях кафедри педагогіки та менеджменту освіти (протоколи № 6 від 20.11.2018; № 7 від 27.11.2019 р.; № 6 від 08.12.2020 р.). Позитивно, що в процесі оновлення змісту освіти до уваги беруться пропозиції стейкхолдерів. Здобувачкою Н. Березенко зазначено про потребу опанування аспірантами інноваційних технологій навчання, тому ОК 4 було розширено і змінено його назву на «Інформаційні та інноваційні технології в освіті», що знайшло відображення вже в ОНП 2020 року. На сайті Університету представлено ОНП різних років (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-upcategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>) та РНП дисциплін (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>), які щорічно, починаючи з 2017 р., перезатверджуються. Проте аналіз їх змісту свідчить, що змін у них фактично не відбулося за винятком ОК5 та проєкту ОНП на 2021 р. (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/2021-2022_ONP_011_12.04.pdf). Аналіз РНП дисциплін виявив у списках літератури застарілі джерела, датовані минулим сторіччям. Для окремих ОК (наприклад, ОК 2, ОК5, ОК6) такий список потребує оновлення.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Задля забезпечення ефективної міжнародної діяльності, обміну інтелектуальними ресурсами, розвитку академічної мобільності в Університеті функціонує відділ міжнародних зв'язків (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/vmz/diialnist-viddil>). У межах програми ЄС: Європейський інструмент сусідства (Erasmus+: KA2 SVNE) у 2020 р. розпочато роботу над проєктом «Розвиток потенціалу студентської молоді щодо безперервної освіти та інтегративної моделі комунікативних практик в умовах наближення української системи професійної підготовки фахівців до європейських і світових стандартів» (тривалість проєкту: грудень 2020 – грудень 2023 рр., координатори: проф. В.Черкасов, доц. Л.Клочек). На фінальному брифінгу в. о. ректора Є.Соболь повідомив, що 11 травня 2021 р. відбулася онлайн-зустріч із проректором з питань міжнародного співробітництва Самаркандського державного університету (Узбекистан), під час якої було обговорено питання перспективи партнерства університетів в рамках міжнародного співробітництва, зокрема академічної мобільності здобувачів (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news/12417-perspektyvu-mizhnarodnoi-spivpratsi>). Аналіз відомостей про самооцінювання ОП, спілкування з фокус-групами (гарант, академічний персонал) показав, що науково-педагогічні працівники та здобувачі беруть участь у міжнародних наукових конференціях, публікують результати наукових

досліджень у закордонних виданнях, зокрема, які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (Т.Окольніча, В.Радул, О.Філоненко, Ю.Харченко, С.Шандрук). Науково-педагогічні працівники, які викладають на ОП, пройшли міжнародне стажування: Т.Окольніча (тема «Digital management of scientific research», 4–30 листопада, 2019 р. Таллінн, Естонія, сертифікат № SCIR-2019-0027), О.Філоненко (тема «Digital management of scientific research», 4–30 листопада, 2019 р. Таллінн, Естонія, сертифікат № SCIR-2019-0022), Ю.Харченко (тема «Інновації в освіті. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін». 21 грудня 2020 р. – 12 квітня 2021 р., Катовіце, Польща). Позитивною практикою є долучення до цього процесу й здобувачів. Так, аспірантка Н.Березенко у червні 2018 р. пройшла міжнародне стажування у Гуманітарно-науковому університеті у Сандомирі (Польща) за темою «Заклади вищої освіти як середовище формування нового покоління педагогічних працівників». Водночас ЕГ після зустрічі зі здобувачами дійшла висновку, що вони недостатньо обізнані про програми міжнародної академічної мобільності, можливості грантових проєктів тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін ОНП слід віднести: застосування інноваційних форм і методів навчання (колаборативне навчання, метод персоніфікованих траєкторій, метод Mind Map, метод «польове дослідження» та ін.); використання різних платформ та засобів зв'язку для організації дистанційного навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

До слабких сторін віднесено таке: у робочих програмах ОК представлено переважно застарілу літературу; недостатня обізнаність здобувачів про програми міжнародної академічної мобільності, можливості грантових проєктів тощо. Рекомендовано: оновити списки рекомендованої літератури в РНП дисциплін та силабусах; активізувати роботу в напрямі інформування та залучення здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності, участі у грантових проєктах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Використання широкого спектру форм і методів навчання сприяє досягненню цілей та ПРН. В Університеті реалізуються студентоцентрикований підхід та принципи академічної доброчесності. Здобувачам освіти вчасно надається інформація стосовно цілей, змісту освіти, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання. Водночас у РНП дисциплін представлено переважно застарілу літературу. Простежується недостатня обізнаність здобувачів про програми міжнародної академічної мобільності, можливості участі у грантових проєктах тощо. Однак зазначені недоліки не є суттєвими та можуть бути виправлені у процесі оновлення ОНП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Питання організації та проведення контрольних заходів визначається у низці документів: Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_OP_2020-2021.pdf), Положенні про аспірантуру та докторантуру в ЦДПУ ім. В. Винниченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normativni-dokumenty>), Положенні про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_prakt_aspirantura_19.04.pdf). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання аспірантів конкретизовано у РНП дисциплін та силабусах, оприлюднених на веб-сторінці кафедри педагогіки та менеджменту освіти у розділі «Навчально-методичне забезпечення (доктор філософії)» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>). Переважно це поточний (спостереження, усне опитування, письмовий контроль,

тестування, самоконтроль, ІНДЗ тощо) та підсумковий контроль (заліки, іспити), які дозволяють встановити досягнення результатів навчання за конкретними ОК. На зустрічі зі здобувачами різних років навчання було з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляються викладачами на першому навчальному занятті, є чіткими та зрозумілими для них. Поточний контроль здійснюється впродовж семестру на всіх видах навчальних занять (в умовах дистанційного навчання за допомогою платформи Moodle, Zoom та ін.), семестровий контроль відбувається у формі заліку та екзамену. Зрозумілими для здобувачів є критерії оцінювання аспірантської практики. Підсумковий контроль проводиться відповідно до графіку. Розклад навчальних занять, заліково-екзаменаційних сесії розміщено на веб-сторінці відділу аспірантури та докторантури (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/aspirantura/rozklad-zaniat-zalikiv-ekzameniv>). Здобувачі відзначили доц. В.Болілого, який розробив оригінальні завдання для поточного контролю з дисципліни «ІКТ в освіті», що сприяють активізації їхньої навчально-пізнавальної діяльності та формують у них знання та вміння використовувати технології дистанційного навчання у вищій школі, зокрема платформ Moodle та Wiki. За результатами зустрічей та аналізом змісту анкет встановлено, що збір інформації про чіткість і зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів збирається у форматі усного спілкування з ними. Офіційне опитування здобувачів вищої освіти (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf) не містить запитань про критерії оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не затверджений. Тому форми атестації здобувачів освіти, які навчаються за цією ОНП, регламентуються Постановами Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 283 від 03.04.2019) «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>) та № 167 від 06.06.2019 р. «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text>), а також внутрішнім документом Університету: Положенням про аспірантуру та докторантуру в ЦДПУ ім. В. Винниченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normativni-dokumenty>). Відповідно, в ОНП (розділ 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти») зазначено, що «державна атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації» (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/2020-2021_ONP_011_12.04.pdf). З урахуванням окреслених вимог у 2020–2021 рр. чотири аспіранти (Н.Попова, І.Коняшина, В.Олізько, С.Твердохліб) захистили дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Інформування здобувачів про контрольні заходи відбувається завідувачкою аспірантури, науковими керівниками, викладачами. В умовах дистанційного навчання для цього активно використовуються різні засоби зв'язку: е-скринька, Viber, Google classroom, Zoom. Окрім того, на сайті Університету оприлюднено розклади навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій для аспірантів денної та заочної форм навчання (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/aspirantura/rozklad-zaniat-zalikiv-ekzameniv>); РНП дисциплін та силабуси, де зазначено форми контрольних заходів (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-pedahohiky-ta-osvitnoho-menedzhmentu/navchalno-metodychne-zabezpechennia/doktor-filosofii>). На початку I курсу навчання здобувачі отримують індивідуальні плани, у яких відображено усі контрольні заходи з уточненням форм та термінів проведення. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначаються Етичним Кодексом університетської спільноти в ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_02.pdf). Задля подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів, уникнення непорозуміння та спірних ситуацій в Університеті затверджено Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_apel_10.pdf). У ньому зазначено, що здобувачі вищої освіти мають право подавати апеляцію на будь-яку отриману підсумкову оцінку, що виставлена з дисципліни, формою контролю з якої є екзамен. Для вирішення спірних питань на відповідному факультеті створюється апеляційна комісія. У випадку академічної заборгованості здобувачі мають право на повторне перекладання заліків та екзаменів, але не більше двох разів із кожної дисципліни. Ці вимоги відображені у Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_OP_2020-2021.pdf). За даними учасників фокус-груп (гаранта, науково-педагогічних працівників, здобувачів, адміністративного персоналу) конфлікту інтересів або порушення процедур проведення контрольних заходів на ОП не було. Цей факт підтверджують і результати анонімного опитування, проведеного серед аспірантів ОНП «Освітні, педагогічні науки» у березні 2021 р. (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped

nauki/analit_zap_19.04.pdf). Зазначимо також, що під час зустрічі з адміністративним персоналом представниця відділу моніторингу якості освіти наголосила, що це єдина серед освітньо-наукових програм, на якій здобувачі не мають академічної заборгованості та демонструють високий показник успішності.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності в Університеті визначається Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_svoboda_dobrochesnist.pdf), Етичним кодексом університетської спільноти в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_o2.pdf). Популяризація принципів академічної доброчесності серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня відбувається систематично завдяки інформуванню їх про необхідність: самостійного виконання навчальних та науково-дослідних завдань, посилення на джерела інформації, дотримання норм законодавства про авторські права, надання достовірної інформації про результати наукової діяльності. До цього процесу долучені проректор з наукової роботи, відділ аспірантури, наукові керівники, викладачі. Відповідно до встановлених вимог усі дисертаційні дослідження перед захистом перевіряються на наявність текстових запозичень за допомогою сервісу Unicheck. Це підтверджено документом про співпрацю ЦДПУ імені Володимира Винниченка з антиплагіатною системою Unicheck (Договір про надання послуг №16-01/17 від 6.03.2017 р.). Проте ЕГ встановила, що ця послуга є платною. За даними фахівця інформаційного відділу вартість перевірки однієї сторінки становить близько 3 грн. За 10 днів до захисту всі дисертації оприлюднюються на сайті Університету у розділі «Наукова та міжнародна діяльність» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/>). В Університеті діє Комісія з питань академічної доброчесності, яка має право одержувати та розглядати від будь-якого учасника освітнього процесу заяви про порушення норм і принципів академічної доброчесності та надавати ректору вмотивовані рішення щодо розглянутих справ. У разі порушення академічної доброчесності з боку здобувачів та науково-педагогічних працівників вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_svoboda_dobrochesnist.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими та зрозумілими. Аспіранти вчасно інформуються про них. Здійснюється опитування здобувачів про якість викладання навчальних дисциплін з подальшим аналізом результатів та урахуванням під час удосконалення ОП. Наявність технічного рішення щодо перевірки наукових робіт на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

До слабких сторін слід віднести: існування плати за перевірку дисертаційних робіт здобувачів на наявність текстових запозичень; відсутність у офіційних опитуваннях запитань, що пов'язані з вивченням думки про чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання. Рекомендовано: передбачити першу перевірку дисертації на наявність плагіат безкоштовно; розширити перелік запитань анкети запитаннями про чіткість і зрозумілість критеріїв оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП відповідає Критерію 5. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, оприлюднюються вчасно. Науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти дотримуються правил і процедур проведення контрольних заходів. В Університеті популяризується академічна доброчесність, використовуються технологічні рішення для перевірки наукових робіт на унікальність. Водночас у запровадженому анкетуванні Університет не збирає інформації про чіткість і об'єктивність критеріїв оцінювання здобувачів вищої

освіти. Також перевірка дисертаційних робіт здобувачів на унікальність здійснюється на платній основі. Проте це зауваження не є суттєвим.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання на ОНП залучено 6 науково-педагогічних працівників. Усі викладачі мають: науковий ступінь, 5 із них – доктора наук; дотичні до ОК наукові публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема, Scopus або Web of Science (Т.Окольніча, В.Радул, О.Філоненко, Ю.Харченко, С.Шандрук); є головами (В.Радул, С.Шандрук) та членами постійно діючих і разових спеціалізованих вчених рад (Т.Окольніча, О.Філоненко, С.Шандрук); неодноразово брали участь в атестації наукових працівників як офіційні опоненти (Т.Окольніча, В.Радул, О.Філоненко, С.Шандрук); є членами професійних об'єднань за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Аналіз відомостей про самооцінювання ОП засвідчив відповідність кожного з ОК академічній та професійній кваліфікації викладача, який його (ОК) викладає. Наприклад, професор Ю.Харченко (ОК 2 «Філософія та методологія науки») є доктором філософських наук, має публікації у фахових виданнях України та виданнях, включених до наукометричної бази Web of Science, що відповідають змісту ОК, здійснює керівництво студентською науковою групою «Філософія як особлива комунікативна практика»; професор В.Радул (ОК 3 «Методологія та організація науково-педагогічного дослідження», ОК 4 «Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки») є доктором педагогічних наук, автором численних наукових та науково-методичних праць з питань загальної педагогіки, науковим консультантом та керівником докторантів і аспірантів (за його консультування/керівництва захищено 38 докторських та кандидатських дисертацій з педагогіки), головою спеціалізованої вченої ради Д 23.053.02 у ЦДПУ ім.В.Винниченка; професор Т.Окольніча (ОК 5 «Виховні та дидактичні концепції в історичному вимірі») є доктором педагогічних наук, має низку наукових статей з означеної дисципліни, є укладачем навчально-методичних матеріалів з цього ОК, запрошується до опонування дисертацій, є членом Української асоціації імені Василя Сухомлинського. Гарант ОНП під час зустрічі з ЕГ повідомила, що з 2021/22 н. р. склад науково-педагогічних працівників буде посилено завдяки залученню до викладання на ОНП доктора педагогічних наук, професора кафедри педагогіки та менеджменту освіти Я.Галети.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору науково-педагогічних працівників регулюється Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poryadok_obran_za_konkusom.pdf). Проректор з наукової роботи та гарант повідомили, що при доборі викладачів на ОНП до уваги бралися такі показники: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність (публікаційна активність, залучення до міжнародної мобільності тощо); досвід роботи. ЕГ встановила, що процедури конкурсного добору науково-педагогічних працівників є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Експертна група з'ясувала, що Університет співпрацює із роботодавцями, які долучаються до організації та реалізації освітнього процесу. Співпраця з роботодавцями відбувається на основі укладених договорів, зокрема з Льотною академією Національного авіаційного університету; Управлінням освіти Міської ради міста Кропивницького; Кіровоградським медичним фаховим коледжем ім. Є. Й. Мухіна; Кіровоградським кооперативним коледжем економіки і права імені М. В. Сая. Університет також співпрацює з науковими установами НАПН України: Інститутом проблем виховання НАПН України; Інститутом педагогіки НАПН України; Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського НАПН України, а також Українською асоціацією імені Василя Сухомлинського (професори В.Радул, Т.Окольніча, О.Філоненко є членами Асоціації). У процесі спільного проведення засідань кафедри, круглих столів, методологічних семінарів, наукових конференцій серед інших порушуються питання підготовки докторів філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Цю інформацію було підтверджено під час: зустрічі з роботодавцями, гарантом ОП; ознайомлення з відомостями про самооцінювання ОП, протоколами засідань кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Консультативну допомогу здобувачам та науковим керівникам систематично надають провідні вчені у галузі педагогіки – дійсні члени (академіки) НАПН України О.Сухомлинська, І.Бех. У 2019-2020 н.р. як «гостьового» лектора було запрошено доктора педагогічних наук, професора, завідувачку кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізького державного педагогічного університету Л.Савченко. Вона провела для аспірантів відкриту лекцію на тему: «Проблеми проведення моніторингу якості освіти при підготовці «PhD доктора філософії». Інших прикладів залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять ЕГ не виявила.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Система і процедура професійного розвитку викладачів регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у Центральноросійському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_pidvisch_kvalifik_2019.pdf). У документі визначено види, форми, обсяг, періодичність, процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації. Проректор з наукової роботи повідомив, що ліцензійних програм професійного розвитку науково-педагогічних працівників в Університеті немає. Відтак викладачі підвищують свою кваліфікацію у закладах вищої освіти України та зарубіжжя, а також під час неформальної та інформальної освіти. Увага керівництва Університету зосереджена на підвищенні кваліфікації НПП у напрямі фаху викладача та тих ОК, які вони викладають, а тому заключені відповідні договори про співпрацю (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauku>). Гарантом було надано інформацію про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, залучених до викладання на ОНП. Їх вивчення засвідчило, що викладачі систематично підвищують свій професійний рівень як в українських (В.Болілий, Т.Окольніч, О.Радул, О.Філоненко, Ю.Харченко, С.Шандрук), так і закордонних ЗВО (Т.Окольніч, О.Філоненко, Ю.Харченко), а також засобами неформальної освіти. Результати стажування впроваджуються викладачами в освітній процес. Так, на зустрічі з викладачами зазначено про використання інноваційних методів навчання англійської мови, які опанувалися у процесі стажувань в Болгарії, Ізраїлі, Польщі. Моніторинг рівня професіоналізму науково-педагогічних працівників відбувається завдяки щорічному складанню їхніх індивідуальних рейтингів, що регулюється Положенням про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_reyting_nauk-ped_pracivn_16-12-2019.pdf). Рейтинг визначається за такими напрямками: науково-методична, науково-інноваційна, навчально-методична, організаційна та виховна робота. За результатами рейтингування видаються премії, про що зазначено на зустрічі з адміністрацією та підтверджено головним бухгалтером. Під час зустрічі з академічним персоналом було з'ясовано, що Університет зацікавлений у професійному розвитку викладачів і створює умови для проходження ними стажування та підвищення кваліфікації, для організації та участі у наукових заходах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП здійснюється відповідно до таких внутрішніх документів Університету: Статут ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Statut_cuspu_2017.pdf), Колективний договір на 2018–2023рр.» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Kolektivniy_dogovir_2018.pdf), Правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Prav_vn_rozporyadku.pdf). В Університеті відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ЦДПУ ім. В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_reyting_nauk-ped_pracivn_16-12-2019.pdf) щорічно проводиться рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників, за результатами якого відбувається преміювання, встановлення надбавок, представлення до присвоєння почесних звань, нагород тощо. Ознайомлення із результатами останнього рейтингування (за 2019-20 н.р.), показало, що перше місце посів завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії, професор В.Черкасов, який є науковим керівником здобувачів даної ОНП, третє місце – завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти, професор В.Радул, який долучений до викладання та наукового консультування на даній ОНП (https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/10/reiting_2019-2020.pdf). За інформацією, наданою гарантом та головним бухгалтером, упродовж останніх років за досягнення у професійній та науковій діяльності було відзначено таких науково-педагогічних працівників: В.Радула (нагороджено дипломом університету, як найкращого науковця, Наказ №28 від 23.03.2017 р.); Ю.Харченко (нагороджено Грамотою Кіровоградської обласної ради та Грамотою Верховної ради України, Розпорядження № 299-гр від 22.09.2017 р.; оголошено подяку університету, Наказ № 28 від 23.03.2017 р.; видано грошову премію, Наказ № 95 від 26.09.2017 р.); Т.Окольнічу (нагороджено Грамотою Національної академії педагогічних наук України, 2019 р.); О.Філоненко (нагороджено Подякою Міністерства освіти і науки України, Наказ № 193-к від 25.04.2019 р.; Грамотою Кіровоградської обласної державної адміністрації, Розпорядження від 09 жовтня 2019 року №180-к). В Університеті діє система моральних заохочень науково-педагогічних працівників, що стимулює розвиток їхньої професійної майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До викладання та наукового керівництва дисертаційними роботами аспірантів залучені науково-педагогічні працівники високої кваліфікації. В Університеті запроваджено систему моральних і матеріальних заохочень науково-педагогічних працівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

До слабких сторін слід віднести епізодичне залучення зовнішніх професіоналів-практиків, експертів-галузі до проведення аудиторних занять. Рекомендовано активізувати роботу в напрямі систематичного залучення до проведення аудиторних занять з аспірантами зовнішніх професіоналів-практиків, експертів-галузі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, задіяних у викладанні та науковому керівництві на ОНП, відповідають встановленим вимогам та дозволяють забезпечити визначені в ОНП цілі та ПРН. Процедура конкурсного добору викладачів є чіткою та прозорою. Науково-педагогічні працівники систематично підвищують кваліфікацію в українських та зарубіжних ЗВО, а також під час неформальної освіти. В Університеті функціонує система заохочень науково-педагогічних працівників. Проте відзначено епізодичне залучення до проведення аудиторних занять з аспірантами професіоналів-практиків, експертів-галузі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази експертній групі був продемонстрований навчальний корпус №1, який є пам'яткою архітектури. У ньому відбувається освітній процес для студентів факультету педагогіки й психології та аспірантів даної ОНП. Заняття для здобувачів ОНП проходять у аудиторії №33, яка є кімнатою-музеєм В.Сухомлинського, де розташована експозиція доробку Василя Олександровича та науковців, які досліджували його праці. Аудиторія розрахована на 60 посадкових місць, має комп'ютер, проектор і екран. Для навчання аспірантів використовуються також аудиторії, які обладнані комп'ютерами з підключенням до швидкісного Інтернету (аудиторія № 43 – 14 комп'ютерів, аудиторія № 305 – 15 комп'ютерів). Для реалізації освітніх і наукових потреб здобувачів даної ОНП використовуються університетські бібліотеки. Під час трансляції було продемонстровано бібліотеку, яка знаходиться в окремому приміщенні та має довідково-інформаційну залу, бібліографічну картотеку, інформаційний, алфавітний, систематичний каталоги, читальний зал для науковців і викладачів, в якому наявний комп'ютер із підключенням до Інтернету. Бібліотека має репозитарій (<http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/>). Наявний електронний каталог (http://irbis.cuspu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=F&I21DBN=BD2&P21DBN=BD2). Бібліотека налічує 743 068 примірників, зокрема 3350 – рідкісний фонд. За свідченнями працівників, за останній рік надійшло книг, монографій, періодики у кількості 1847 примірників на загальну суму 139 тис. грн. Окремо функціонує наукова бібліотека для здобувачів та викладачів Університету, де також є читальний зал. Експертній групі продемонстрували сервісний центр, де відбувається перевірка робіт здобувачів на антиплагіат (така перевірка здійснюється за заявою на ректора). Також під час трансляції працівники Університету продемонстрували функціональні можливості внутрішньої системи Вікі-ЦДПУ (https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%96-%D0%9A%D0%94%D0%9F%D0%A3). Експертна група відзначає змістовність і структурованість відкритих онлайн-курсів, розташованих у цій системі в розділі «Аудиторіум», які створені відповідно до Положення про електронний навчальний курс (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_elektron_kurs.pdf).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час огляду матеріально-технічної бази, а також за результатами спілкування зі здобувачами освіти та академічним персоналом ЕГ з'ясувала, що Університет забезпечує безоплатний доступ до інфраструктури та ресурсів, необхідних для реалізації ОНП. Так, вільним є доступ до системи відкритих онлайн-курсів "Вікі ЦДПУ" (https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%Bo), через розділ "Бібліотека" на сайті (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny>) здобувачі мають доступ до електронного каталогу, інституційного репозитарію, сервісів, які допомагають здобувачам під час освітнього процесу. Документи, що висвітлюють фінансову діяльність університету опубліковані на сайті (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/fed/financial-documents>). Проте експертна група відзначає як недолік те, що перевірка наукових робіт аспірантів на ознаки плагіату є платною (3 гривні за сторінку). Також публікація робіт у фаховому виданні Університету «Наукові записки ЦДПУ. Серія: Педагогічні науки» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/naukovi-chasopysy-kdpu-pednauk>) є платною для здобувачів за цією ОНП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ відзначає, що освітнє середовище, яке створене в Університеті, є безпечним для здоров'я та життя працівників і здобувачів. Для цього діють експлуатаційно-технічний відділ, відділ охорони праці, відділ охорони. Під час трансляції було продемонстровано належні протипожежні засоби, зокрема в аудиторіях, обладнаних комп'ютерною технікою, є щит для відключення електроенергії, вогнегасники. В Університеті забезпечуються необхідні умови для роботи під час карантинних обмежень. Працює служба психологічної підтримки, до якої за потреби можуть звернутися та отримати консультацію (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/storinky-pidrozdiliv-universytetu/psykholohichna-sluzhba-kdpu/zahalna-informatsiia>). Загалом серед усієї спільноти, яка задіяна в реалізації ОНП, панує доброзичлива атмосфера взаємоповаги, підтримки та взаємної вимогливості, що сприяє позитивному емоційному фоні. Опитування серед здобувачів третього рівня освіти аналізує їхнє ставлення та пропозиції до освітнього процесу, проте питання матеріально-технічного забезпечення в анкеті не висвітлювалися. Обговорення потреб і пропозицій аспірантів відбуваються під час очних зустрічей, є можливість надати свої пропозиції на офіційному сайті через вкладку "пропозиції стейкхолдерів", "Листування з ректором" (головна сторінка, <https://www.cuspu.edu.ua/ua/>). На сайті опубліковано аналітичну записку за результатами анкетування аспірантів, у якому також взяли участь і здобувачі ОНП 011 Освітні, педагогічні науки (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_pednauki/analit_zap_19.04.pdf). Питання, висвітлені в анкеті, стосуються здебільшого освітнього процесу та діяльності професорсько-викладацького колективу і не торкаються інших аспектів підготовки аспірантів (соціальна підтримка, якість консультування тощо).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ відзначає високий рівень підтримки здобувачів у організаційному, консультативному, інформаційному планах. Здобувачі засвідчують, що спілкування з науковими керівниками відбувається у режимі 24/7 та з будь-яких питань, які їх турбують. Комунікація відбувається через усі засоби зв'язку – месенджери, засоби відеозв'язку, листування тощо. Аспірантами відзначено, що всі види підтримки вони отримують від відділу аспірантури та докторантури та проректора з наукової роботи. на початку навчального року проводяться збори аспірантів, де обговорюються актуальні питання з організації освітнього процесу. Здобувачі цієї ОНП свідчать, що тієї підтримки, яку вони отримують на кафедрі та у відділі аспірантури, їм повністю вистачає, тому не було потреби звертатися до інших працівників і служб. Проте аспіранти обізнані про можливість звернутися до профспілкового комітету, психологічної служби, юридичної клініки, Ради молодих учених за допомогою. Експертна група відзначає активну роботу профспілкового комітету студентів для покращення освітнього середовища в Університеті та підтримки здобувачів вищої освіти. Профкомом проводяться різноманітні опитування, інформування про події та можливості через свої соціальні мережі (<https://www.facebook.com/groups/prof.com.kspu/>, https://www.instagram.com/studprofkom_cuspu/?hl=uk). В університеті ведеться робота з реалізації права мешканців гуртожитків на отримання субсидії на житлово-комунальні послуги, за інформацією головного бухгалтера у 2019 році здобувачі отримали 79 тисяч грн відшкодувань. Також головний бухгалтер Університету зазначає, що на відрядження студентам і аспірантам у 2019 році витрачено майже 82 тисячі гривень, за 2020 рік таких оплат не було через карантинні обмеження.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази та спілкуванням із працівниками Університету пересвідчилась, що для здобувачів з особливими освітніми потребами створені належні умови. Приміщення навчальних корпусів та бібліотек обладнані пандусами, поручнями, кнопками виклику. Двоповерховий корпус оснащений ліфтом. В Університеті затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poryad_suprovod_cuspu10.pdf). Представники ЗВО

продемонстрували, що вживають необхідних заходів для доступу до ОНП осіб з особливими освітніми потребами. За необхідності, освітній процес для таких здобувачів здійснюється з допомогою технологій дистанційного навчання (Moodle, Wiki-ЦДПУ).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Вирішення питань щодо конфліктних ситуацій під час оцінювання та проведення підсумкового контролю висвітлено в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_apel_10.pdf). В Університеті діє Комісія з питань трудових спорів, яка розглядає звернення здобувачів і працівників. Затверджений «Етичний кодекс університетської спільноти в ЦДПУ» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_02.pdf). В Університеті діє «Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції» (https://www.cuspu.edu.ua/images/antikorup_zahodi/antikor_program/nakaz_poloj_upovnovaj_osobu.pdf), інформацію про антикорупційні заходи можна знайти за посиланням (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/636-antykoruptsiini-zakhody>). У п.4.2 Етичного кодексу фіксуються як неприпустимі: "...дискримінація членів університетської спільноти за віком, громадянством, місцем проживання, статтю, кольором шкіри, соціальним і майновим станом, національністю, мовою, походженням, фаховою належністю, станом здоров'я, віросповіданням та іншими ознаками; насильство, агресія, сексуальні домагання; випадки булінгу (цькування) ..., у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій,...". У випадку "грубого порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд справи на засіданні Комісії з етики" (п.5.6 Етичного кодексу) На зустрічі з аспірантами та НПП було встановлено, що уявлення як здобувачів, так і працівників Університету щодо дій у таких ситуаціях базуються на загальних правилах. Вони не уявляють чітко визначену процедуру чи алгоритм дій. ЕГ зазначає, що такі механізми мають бути наперед відомими, не зважаючи на те, що аспіранти та академічний персонал стверджують, що подібних випадків, які б потребували вирішення, на даній ОНП не було. На зустрічі з представниками органів самоврядування з'ясовано, що у здобувачів є можливість звернутися до студентської ради або профспілкового комітету у випадку порушення їхніх прав. Наразі непорозуміння, які виникають в умовах освітнього процесу, вирішуються на рівні наукових керівників, випускової кафедри, відділу аспірантури й докторантури.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

До сильних сторін ОНП за Критерієм 7 слід віднести: - створені належні умови для доступу до ОНП осіб з особливими освітніми потребами; - активний студентський профспілковий комітет; - можливість отримання субсидії мешканцями студентських гуртожитків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

До слабких сторін експертна група відносить: - платну перевірку наукових робіт на плагіат для здобувачів даної ОНП; - платну публікацію в університетському фаховому виданні «Наукові записки»; - низький рівень обізнаності аспірантів щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій стосовно дискримінації, сексуальних домагань тощо. Рекомендовано: - першу перевірку на плагіат дисертацій здобувачів зробити безкоштовною, а у випадку повторної перевірки – платною; - для здобувачів ОНП надати можливість безкоштовної публікації у фаховому виданні Університету; - провести інформування аспірантів щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка регламентована Етичним кодексом Університету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

За Критерієм 7 визначаємо рівень відповідності В. Загалом, освітнє середовище та матеріальні ресурси дозволяють повноцінно здійснювати реалізацію ОНП. Доступ до ресурсів є безоплатним, створені належні умови для осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі задоволені рівнем консультаційної, організаційної підтримки з боку

керівників, кафедри та університету. Є певні некритичні недоліки, які можливо виправити у короткі терміни. Зокрема, платна перевірка робіт аспірантів на плагіат, платна публікація в Університетському фаховому виданні.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Університет має Положення про освітні програми (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj OPP_cuspu.pdf) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (30.09.2019, https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf), де описано Політику Університету з якості освіти (розділ 2, п.2.8): "...здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, НПП та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті; проведення на постійній основі соціологічних опитувань; ...забезпечення публічності інформації про ОП; ...розроблення системи зворотного зв'язку із випускниками та провідними роботодавцями; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату ...; ...створення загальноуніверситетської інформаційної системи забезпечення моніторингу якості". Зазначена політика реалізується в межах ОНП через проведення опитувань аспірантів <https://www.cuspu.edu.ua/ua/vnutrishnie-zabezpechennia-iaкости-vyshchoi-osvity/otsiniuvannia-studentamy-iaкости-osvitnoi-diialnosti-pry-vyvchenni-navchalnykh-dystsyplin>) та оприлюднення результатів (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf). Інформація про ОНП різних років розміщена на офіційному сайті Університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>), проєкт ОНП також у вільному доступі (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/2021-2022_ONP_011_12.04.pdf), проте безпосередньо біля нього не передбачено можливості звернень з пропозиціями від стейкхолдерів. На зустрічі з адміністрацією та гарантом було підтверджено щорічний перегляд і затвердження ОНП. За аналізом змісту ОНП різних років (2017-2020) встановлено їхню ідентичність, але проєкт ОНП 2021 року передбачає її вдосконалення в частині очікуваних компетентностей і результатів навчання (перелік розширений). На зустрічі з гарантом з'ясовано, що певна модернізація ОНП у 2018-2020 роках відбулася у частині змісту окремих ОК та форм і методів навчання, про що зазначено у протоколах випускової кафедри, на які були запрошені й аспіранти (протоколи №6 від 14.12.2017, №6 від 20.11.2018, №7 від 27.11.2019). Зазначені пропозиції враховані. Зокрема, на засіданні випускової кафедри (№15 від 23.06.2020) зафіксовано для ОНП 2020 р. врахування побажань д.пед.н., проф. Савченко Л.О. щодо уточнення ПРН2 "Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому ..." (було "вільно презентувати й обговорювати результати наукових досліджень, наукові та прикладні проблеми..."). також були враховані побажання аспірантів щодо опанування інноваційних технологій навчання, що увиразнилося у зміні назви та модернізації змісту ОК4.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі третього рівня вищої освіти залучені до процесу вдосконалення ОНП, що підтверджують відповідні протоколи засідань випускової кафедри. Так, у протоколі №15 від 23.06.2020 ураховано пропозицію аспірантки Н.Березенко активізувати роботу по залученню здобувачів до участі у міжнародній програмі з академічного обміну "Еразмус+ K2: СВНЕ". Згаданий проєкт є актуальним, що підтверджено проректором з наукової роботи. Залучення аспірантів ОНП у цьому проєкті передбачається. Серед розробників ОНП різних років є 2 аспіранти. На зустрічі з аспірантами підтверджено їхню залученість як до процесу вдосконалення ОНП, так і до процедури затвердження наданих пропозицій. На зустрічі зі студентським самоврядуванням з'ясовано, що до процедури вдосконалення даної ОНП вони не залучені на відміну від магістерських і бакалаврських освітньо-професійних програм. Після уточнення освітнього рівня тих, хто входить до студентського самоврядування, встановлено, що аспіранти представлені лише у факультетському самоврядування, причому однією особою. До процесів удосконалення ОНП Рада молодих вчених не залучена, проте підтримує діяльність аспірантів і впливає на наукову складову різних ОНП через надання майданчиків для представлення результатів наукових досліджень. Опитування "Анкета щодо оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін" більшою мірою стосується освітньої складової ОНП (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf) і не дозволяє виявити анонімну думку аспірантів щодо рівня задоволеності ними соціальною чи інформаційною підтримкою. Також анкетування не передбачає вивчення питань булінгу чи сексуальних домагань, але містить питання про хабарі. Анкети складаються та проводяться відділом аспірантури і відділом СЗЯВО. Процедура опитування передбачає анонімне заповнення паперових анкет, що, на думку ЕГ, ускладнює опрацювання результатів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Університет і випускова кафедра співпрацюють з різними освітніми установами м.Кропивницький, що засвідчують відповідні договори про співробітництво (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>): з Льотною академією НАУ, управлінням освіти Міської ради м.Кропивницький, Кіровоградським медичним фаховим коледжем імені Є.Мухіна, Кіровоградським кооперативним коледжем економіки і права імені М.Сая. Також наявні договори з ТОВ “Науковий центр інноваційних досліджень та ХНПУ імені Г.Сковороди. На цій же сторінці надані рецензії стейкхолдерів на ОНП різних років. Зіставлення рецензій та змісту ОНП свідчить про врахування пропозицій рецензентів. Залучення роботодавців до процесу перегляду ОНП носить системний характер, що підтверджують протоколи засідань випускової кафедри: наприкінці кожного року відбувається обговорення, яке базується на думках роботодавців та викладачів різних ЗВО, що залучені до рецензування або проведення спільних наукових заходів. На зустрічі з роботодавцями (управління освіти Міської ради м.Кропивницький, Кіровоградський кооперативний коледж економіки і права імені М.Сая) підтверджено постійний зв'язок з випусковою кафедрою щодо підготовки майбутніх докторів філософії/кандидатів наук та задоволеність рівнем підготовки випускників.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На зустрічі з гарантом встановлено, що випускники даної ОНП успішно захистилися у разових радах і станом на сьогодні працевлаштовані (4 особи). Більшість аспірантів, які навчаються на ОНП, прийшли свідомо навчатися, оскільки вже пов'язали професійну діяльність з освітньою діяльністю: є аспіранти, які працюють в університеті, є такі, що прийшли з коледжів і усвідомлюють потребу професійного зростання. Практика збирання і аналізу думок випускників для даної ОНП започаткована. Загалом на сайті Університету є сторінка Асоціації випускників (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/asotsiatsiya-vipusknikiv>), на якій є можливість дати відгук чи описати власне навчання в Університеті. В них згадуються викладачі і даної ОНП, зокрема, О.Радул.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Для забезпечення якості вищої освіти в Університеті передбачено низку заходів: щорічне оцінювання студентами якості освітньої діяльності (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vnutrishnie-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity/otsiniuvannia-studentamy-iakosti-osvitnoi-diialnosti-pry-vyvchenni-navchalnykh-dystsyplin>), щорічне оцінювання здобувачів (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vnutrishnie-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity/shchorichne-otsiniuvannia-zdobuvachiv-zvo>), результати якого подаються на сайті Університету, започатковано щорічне оцінювання НПП (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vnutrishnie-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity/shchorichne-otsiniuvannia-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zvo>). На зустрічі з адміністрацією було підтверджено обговорення результатів таких заходів на вчених радах структурних підрозділів та Вченій раді Університету, а також прийнятті відповідних рішень щодо усунення недоліків. Стосовно даної ОНП зазначено про потребу в проєкті ОНП 2021 року уточнити ПРН та ЗК і ФК, орієнтованих на нову Національну рамку кваліфікацій (про це також зазначено на резервній зустрічі).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитації освітньо-наукових програм в Університеті загалом і цієї, зокрема, здійснюється вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В Університеті діють Навчально-методичний відділ: служба моніторингу якості освіти (відповідає за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема, відділом раз на рік за результатами вивчення навчальних дисциплін проводиться опитування здобувачів, https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/011_osvitni_ped-nauki/analit_zap_19.04.pdf), запроваджені Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf), Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_svoboda_dobrochesnist.pdf), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_apel_10.pdf), Етичний кодекс університетської спільноти (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_02.pdf), Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_ocinyuv_cuspu_2020.pdf), які разом

забезпечують високий рівень культури якості в академічній спільноті Університету. Спілкування з викладачами та аспірантами надало можливість пересвідчитися, що важливими для Університету є контроль за результатами самостійної освітньої та наукової діяльності, неприйнятність фіктивного освітнього процесу, важливість його високої результативності, зокрема, в частині захисту дисертаційних досліджень майбутніми докторами філософії.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Маркерами успішності внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті є: - наявність низки нормативних документів, які забезпечують основу для якісної освітньої діяльності (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про академічну свободу та академічну добросесність, Етичний кодекс університетської спільноти, Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін); - успішний захист 4-х здобувачів вищої освіти третього рівня, які станом на сьогодні мають дипломи докторів філософії; щорічний перегляд ОНП; - постійний зв'язок зі стейкголдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До слабких сторін слід віднести: відсутність передбаченого оберненого зв'язку зі стейкголдерами на сайті університету, зокрема, безпосередньо біля проєкту ОНП, відсутність таблиці пропозицій та зауважень, які були враховані; орієнтованість анкет для аспірантів більшою мірою на освітню складову ОНП; процедура опитування базується на паперових анкетах; відсутність зв'язку аспірантів зі студентським самоврядуванням університету; обмежене залучення Ради молодих вчених до перегляду та вдосконалення ОНП. Рекомендовано: передбачити на одній сторінці можливість перегляду ОНП (проєкту) та оберненого зв'язку зі стейкголдерами, таблицю пропозицій та позначки про їх урахування/ неврахування в межах конкретної ОНП; удосконалити анкети аспірантів через збільшення запитань, які торкатимуться питань задоволеності соціальною чи інформаційною підтримкою, питаннями про булінг чи сексуальні домагання; розробити електронні анкети для спрощення процедури опитування та пришвидшення опрацювання результатів; передбачити на рівні університету зв'язок аспірантів зі студентським самоврядуванням для врахування думки самоврядування щодо розвитку ОНП; залучити Раду молодих вчених до процедури перегляду та вдосконалення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП створена і розвивається в академічному середовищі, де забезпечується високий рівень культури якості. Для забезпечення такого рівня Університетом розроблено і впроваджено низку нормативних документів, які уможливають відслідковування: рівня освітньої підготовки; рівня НПП, які підтримують реалізацію ОНП; які передбачають обов'язковий зв'язок зі стейкголдерами (як аспірантами, так і роботодавцями). Водночас процедури відстеження (анкетування) орієнтовані більшою мірою на освітню складову, саме анкетування є паперовим, що ускладнює процес опрацювання. Також простежується слабкий вплив студентського самоврядування на розвиток ОНП через відсутність у ньому представників від аспірантів, а також Ради молодих вчених, яка залучається лише в контексті організації і проведення наукових заходів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі нормативні документи, необхідні для стейкголдерів щодо здійснення освітнього процесу в Університеті, є доступними та опубліковані за посиланням (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normatyvni-dokumenty>). До таких документів належать, зокрема: Статут університету; Правила внутрішнього розпорядку; Концепція розвитку; Положення про організацію освітнього процесу, Положення про аспірантуру та докторантуру; Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, Положення про організацію наукової та науково-технічної діяльності тощо. Спілкування зі здобувачами, академічним персоналом, керівництвом

університету показало, що усі учасники освітнього процесу обізнані про свої права та обов'язки, та послідовно дотримуються визначених правил під час реалізації ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На головній сторінці офіційного сайту Університету є розділ «Пропозиції стейкгольдерів», де можна надати свої пропозиції та зауваження стосовно освітніх програм (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/648-propozytsii-steikkholderiv/10317-propozytsii-steikkholderiv>). Проект ОНП опублікований за посиланням (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>). Цей проект вже затверджений Вченою радою університету відповідно до Положення про освітні програми (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj OPP_cuspu.pdf): остаточне затвердження проекту ОНП Вченою радою університету відбувається внаслідок послідовного розгляду і обговорення його проектною групою, випусковою кафедрою, навчально-методичним відділом, вченою радою факультету (п.5. 5. Порядок затвердження, відкриття, акредитації та закриття освітньої програми). Експертна група відзначає дещо ускладнений механізм отримання зворотного зв'язку, оскільки для зацікавлених осіб його не передбачено безпосередньо біля проекту ОНП на сайті університету. Гарант зазначає, що пропозиції від зацікавлених осіб надходять під час безпосереднього обговорення на засіданнях кафедри, що не для всіх стейкгольдерів сьогодні є зручним.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОНП, її компоненти, робочі програми та силабуси доступна для всіх стейкгольдерів (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/doktor-filosofii-phd/86-uncategorised/11755-011-osvitni-pedahohichni-nauky>). Інформація про вибіркові дисципліни міститься на офіційному сайті за посиланням (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-praktychnoi-psykholohii/723-dystsypliny-vilnoho-vyboru-studentiv>). Експертна група відзначає наявність відкритих онлайн-курсів у системі Вікі-ЦДПУ (<https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%90%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%83%D0%BC>)

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

До сильних сторін відносимо те, що: - діяльність університету є прозорою та публічною, документи, які унормовують освітній процес, є доступними й оприлюдненими на офіційному сайті; - усі учасники, задіяні в реалізації ОНП, обізнані про свої права та обов'язки, послідовно дотримуються правил, визначених нормативними документами; - інформація про ОНП та її проект є публічною та дає можливість стейкгольдерам скласти повне про неї уявлення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною за Критерієм 9 вважаємо ускладнений механізм отримання зворотного зв'язку від зацікавлених сторін. Рекомендуємо передбачити безпосередньо на сторінці з проектом ОНП інтерактивне поле для надання пропозицій та зауважень від зацікавлених осіб.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Критерій 9 вважаємо як такий, що відповідає рівню В. Діяльність університету є прозорою, публічною, документи, що регулюють освітній процес доступні та зрозумілі. Правила, визначені у цих документах послідовно дотримуються

усіма учасниками освітнього процесу. Інформація про ОНП є відкритою та доступною, опубліковані її компоненти, які необхідні для формування у стейкхолдерів уявлення про програму. Є некритичні недоліки щодо механізму надання зворотного зв'язку стосовно ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП орієнтований на спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки і передбачає опанування ОК, які пов'язані з опануванням освітніх технологій та методологією науково-педагогічної діяльності, у т.ч. в історичному контексті. У відповідності до п.27 Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>) в ОНП забезпечується формування компетентностей: зі спеціальності (ОК4-ОК6, 9 кред.), загальнонаукового світогляду (ОК2, 5 кред.), дослідницьких (ОК3, ОК7, 7,5 кред), мовних (ОК1, 8 кред.). Зміст ОК відповідає науковим інтересам аспірантів. Так, тема “Розвиток навчальних посібників для початкової школи в Україні (1861–1941 рр.)” корелює з ОК5 “Виховні та дидактичні концепції в історичному вимірі”; теми “Розвиток професійної самомотивації майбутнього викладача хімії в освітньому середовищі вищого навчального закладу” та “Розвиток інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки” корелюють з ОК6 “Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки” тощо. Теми в галузі компаративістики (“Релігійне виховання в навчальних закладах Австралії” або “Організаційно-педагогічне забезпечення фізичного розвитку учнів приватних шкіл Кувейту (на прикладі американської системи навчання)”) підтримуються не окремим ОК, а кількома частково (наприклад, ОК4, ОК5, ОК6 та ВК1 “Менеджмент в освіті”). ЕГ відзначено обмеженість вибіркових ОК для усіх тем наукових досліджень аспірантів і їхню орієнтованість більшою мірою на історію педагогіки (два ВК з трьох від випускової кафедри, хоча її потенціал та наукові інтереси НПП дозволяють розширити список ВК). ЕГ також встановлено незмінність такого списку до 2020 року, після чого для аспірантів стало можливим вибирати ВК з 23 можливих. На зустрічі з аспірантами підтверджено їхню задоволеність рівнем загальнонаукової та іншомовної підготовки. На зустрічі з викладачами встановлено, що викладання цих дисциплін передбачає використання інноваційних методів та форм навчання (польові практики та ін.), які орієнтовані на формування дослідницьких навичок. Аспіранти та викладачі підтвердили функціонування на кафедрі науково-методичного семінару, де молоді науковці мають можливість звітувати про результати власних наукових пошуків. Наукові керівники долучають аспірантів до участі у наукових заходах різних рівнів. Так, крім участі у науково-практичних конференціях Університету на резервній зустрічі зазначено про залучення до науково-методологічних семінарів з історії освіти «Сучасні вимоги до організації та проведення історико-педагогічних досліджень» від НАПН України. Також відзначено стажування аспірантки Б. «Заклади вищої освіти як середовище формування нового покоління педагогічних працівників» (Сандомир, Польща, 11-15.06.2018). Урахування наукових інтересів аспірантів відбувається на початку їхнього навчання: протягом першого місяця узгоджується тема майбутнього дослідження та науковий керівник.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Наукові дослідження аспірантів відповідають напрямам наукового пошуку їхніх керівників, що підтверджується Додатком 1. Зокрема, тема аспіранки Б. “Розвиток навчальних посібників для початкової школи в Україні (1861–1941 рр.)” корелює з публікаціями її наукового керівника (https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=ohzpWTIAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate); тема аспірантки О. “Розвиток професійної самомотивації майбутнього викладача хімії в освітньому середовищі вищого навчального закладу” корелює з публікаціями її наукового керівника (https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=VtrLuB8AAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate) тощо. Слід відзначити, що в Університеті за результатами даної ОНП захищено 4 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/spetsializovana-vchena-rada-df-23053001>; <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/spetsializovana-vchena-rada-df23053002>; <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/spetsializovana-vchena-rada-df-23053003>; <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/spetsializovana-vchena-rada-df-23053005>), що свідчить про наявність критичної маси активних науковців-дослідників, які здатні забезпечити необхідне творче середовище для результативного наукового пошуку.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет на достатньому матеріальному рівні забезпечує дану ОНП, про що свідчать зустрічі з аспірантами, гарантом та викладачами. До послуг молодих науковців бібліотека, читальні зали з підключенням до мережі Інтернет, навчальні аудиторії, обладнані мультимедійним обладнанням та комп'ютерний клас. Для організації

експерименту в межах аспірантської практики передбачено відповідні завдання. Для публікації результатів досліджень в галузі освіти університет має фахове видання категорії Б “Наукові записки. Серія: Педагогічні науки” (<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk>) та Студентський науковий вісник (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/studentskyi-naukovyi-visnyk-kirovohradsko-ho-derzhavno-ho-pedahohichno-ho-universytetu-imeni-volodymyta-vynnychenka>). На зустрічі з аспірантами встановлено, що публікація для них у другому є безкоштовною на відміну від першого. На зустрічі з головою ради молодих вчених зазначено про залученість аспірантів до проведення конференцій, де є можливість як виступити перед науковою спільнотою, так і безкоштовно надрукувати апробаційні матеріали. На резервній зустрічі гарантом зазначено про щомісячне залучення аспірантів до проведення науково-методичних семінарів випускової кафедри. Також на резервній зустрічі зазначено про щорічну (наприкінці навчального року) звітність аспірантів за результатами наукової роботи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Університетом та ОНП передбачено залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти, свідченням цьому є: 1) проєкт «Розвиток потенціалу студентської молоді щодо безперервної освіти та інтегративної моделі комунікативних практик в умовах наближення української системи професійної підготовки фахівців до європейських і світових стандартів» в рамках програми ЄС: Європейський інструмент сусідства від Erasmus+: KA2 CBHE (2020-2023, відповідальна особа: д.ф.н., проф. Михида С. П., <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/mizhnarodni-proekty/724-mizhnarodni-proekty/11875-proekt-za-prohramoiu-erasmus-ka2-svne>). До проєкту залучені аспіранти О.Лобода, С.Твердохліб; 2) закордонні публікації аспірантів даної ОНП (наприклад, .Bulakh V.P. Ethical Fitness as a Part of Teachers' Professionalism The USA//Science progress in European countries: new concepts and modern solutions: papers of the 9th International Scientific Conference. September 6, 2019, Stuttgart, Germany, 2019. Pp.203-207. ISBN 978-3-944375-22-9 4; Gaborets O. Use of information technologies in diagnosis of socially significant diseases Proceedings of XXXIX International Scientific conference – Modern view of science and practice. Morrisville, Lulu Press., 2019. PP 5-9. та ін.); 3) можливість стажування, яка підтверджена однією з аспіранток на базі Humanities and sciences university in Sandomierz («Заклади вищої освіти як середовище формування нового покоління педагогічних працівників» за фахом «Педагогічні науки», 11-15.06.2018). На зустрічі з аспірантами підтверджено написання спільних з науковим керівником публікацій, які натеper проходять рецензування у закордонному виданні. Аналіз Додатку 1 щодо публікацій аспірантів засвідчив, що аспіранти четвертого та більшість аспірантів третього років навчання мають закордонні публікації, як правило, англійською мовою.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

За аналізом діяльності НПП на випусковій кафедрі встановлено, що кожен науковий керівник, який здійснює консультування аспірантів за ОНП, є відповідальним виконавцем наукової теми кафедри «Соціально-професійне становлення особистості» (реєстраційний № 0116U003481, 2016-2026 р.). Керівник: д.пед.н., проф. В.Радул. Також усі наукові керівники аспірантів даної ОНП є активними дослідниками, які публікують результати власних наукових розвідок за напрямом, у якому працюють аспіранти, про що свідчать публікації останніх 3-х років (Додаток 1). На сайті університету є репозитарій праць науковців (<http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/>), де через пошук можна впевнитися в публікаційній активності керівників. Публікаційна активність науковців підтверджується і базою Google Academy майже для всіх керівників. Окремі з них не оновлювали власні акаунти з 2017 року, про що було зазначено на фінальній зустрічі.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Університет забезпечує перевірку текстів статей аспірантів і їхніх керівників на автентичність перед публікацією у власних фахових виданнях (Договір про співпрацю з антиплагіатною системою Unicheck №16-01/17 від 6.03.2017 р.). Обов'язковою є перевірка на плагіат текстів дисертацій, які виходять на захист. Звіт за такою перевіркою зберігається у відділі аспірантури. Вивчення змісту Положення про академічну свободу і доброчесність (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj_svoboda_dobrochesnist.pdf) засвідчило, що п.7 передбачено відповідальність за порушення “...відповідно до чинного законодавства”, що враховує відповідальність за наукове керівництво особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. У відповідності до цього Положення буде створена Комісія з питань академічної доброчесності, яка уповноважена надати мотивовані рекомендації ректору щодо самого порушення та передбачених чинним законодавством заходів.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Університет, маючи потужні наукові школи, вже має випускників даної ОНП, які пройшли процедуру захисту, що свідчить про наявність критичної маси дослідників за даною спеціальністю. Університет уможливило опублікування результатів наукових досліджень аспірантів даної ОНП у фаховому періодичному науковому виданні категорії Б, а також апробацію матеріалів на наукових заходах різних рівнів як в межах Університету, так і за кордоном. Науковими керівниками виступають активні науковці, які беруть участь у наукових проєктах та мають публікації останніх трьох років.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

До слабких сторін ОНП слід віднести: обмеженість вибіркового ОК в контексті тем наукових досліджень аспірантів, їх орієнтованість більшою мірою на історію педагогіки; потреба оплати фахових статей у збірнику наукових праць Університету; застарілі акаунти науковців-керівників у Google Academy. Рекомендовано: розширити і щорічно переглядати перелік вибіркового ОК від випускової кафедри з урахуванням розмаїття тем наукових досліджень аспірантів, зокрема в напрямі компаративістики; передбачити пільги в оплаті публікацій у фаховому виданні Університету; оновити акаунти науковців-керівників у Google Academy.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП забезпечена критичною масою науковців дослідників, які керують дослідженнями аспірантів. ОНП дозволяє сформувати навички молодого дослідника як через опанування обов'язкових ОК, так і через залученість до наукових проєктів національного та європейського рівнів. Керівники залучають аспірантів до наукових розвідок, результати за якими оприлюднюються на наукових заходах різних рівнів, науково-методичних семінарах випускової кафедри, щорічних звітах аспірантів. Разом з тим потребує доопрацювання і розширення перелік вибіркового ОК дисциплін з урахуванням тем аспірантів, а також доцільність фінансових витрат аспірантів на публікацію фахових статей та перевірку власних наукових текстів, у т.ч. дисертації, на плагіат.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток1-Аспір-Теми-Керівн-Публікації.pdf</i>	Z/CEk/TTx16vXMnAkOY973Q1SDKvTD+NgpspehmouPM=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Семеніхіна Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Гавриленко Тетяна Леонідівна

Писларь Олександра Олегівна